

is, wanneer gesproken wordt van „des crimes contre le droit des gens universels”. Waartoe zulke elastische strafbepalingen leiden kunnen, heeft de toepassing van de strafbepaling tegen grober Unfug in Duitschland bewezen. In het bijzonder moet tegen zulke vage bepalingen bezwaar gemaakt worden, wanneer zij den grondslag moeten vormen van een contrôle van regeeringsdaden door den rechter. Dan wordt de wettigheidscontrôle tot een behoorlijkheidscontrôle, en dan rijst ook de vraag, waarop van der Grinten voor een paar jaar weer de aandacht vestigde met betrekking tot de administratieve rechtspraak, of men ten slotte de leiding van de administratie niet toevertrouwt aan een orgaan, dat daarvoor niet geschikt is.

In het ontwerp-statuum voor een strafkamer van het Permanent Hof van Internationale Justitie van de Association Internationale pour le droit pénal wordt dan ook bepaald dat in het internationaal strafwetboek de elementen der strafbare feiten *nauwkeurig* moeten bepaald zijn.

Vraagt men nu naar het feit, dat als aanvalsoorlog strafbaar moet worden gesteld, dan blijkt de omschrijving daarvan op niet geringe moeilijkheden te stuiten.

Tot nog toe is het vergrijp, dat men den internationalen rechter wil doen berechten, in geen nationaal wetboek strafbaar gesteld. Er bestaat een verdragtekst, waarin het als misdrijf wordt aangeduid: het Protocol van Genève van 1924, een tekst, dien ik met het oog op de rol, dien hij in het vraagstuk gespeeld heeft, niet met stilzwijgen kan voorbijgaan. In de inleiding van het Protocol wordt verklaard, dat de aanvalsoorlog een internationaal misdrijf oplevert. Uit deze woorden zijn door meer dan één schrijver belangrijke consequenties getrokken. Of wel, zegt Mercier, deze zeven woorden beteekenen niets, of wel zij houden een geheel program van internationale crimineele politiek in. Wanneer men den aanvalsoorlog tot internationaal misdrijf verklaart, schrijft Pella in zijn boek, dan spreekt het van zelf, dat daarop volgen moet een voortgezet methodisch onderzoek van alle rechtskundige gevolgen van deze verklaring en dan openen zich nieuwe vergezichten voor het velerlei criminologisch onderzoek, dat hier te doen valt.

In het voorbijgaan kan ik de opmerking niet terughouden, dat men hier eene bevestiging vindt van de opmerking van Zevenbergen, dat wie criminologisch te werk gaat, niet ontkomen kan aan den eisch eerst de strafrechtswetenschap te raadplegen, ten